

KLASİK ÇAĞDA ANADOLU UYGARLIKLARI

EĞİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

Kronoloji

GÖ 600000 - 12000

Mahmudiye ve Seyitgazi çevresinde Paleolitik Çağ'a ait çakmak taşı kazıyıcı aletler bulunur.

MÖ 5500 - 3200/3000

Orman Fidanlığı, Asmainler, Kanlıtaş, Kes Kaya yerleşimlerinde bölgesel Porsuk Kültürü oluşur.

MÖ 2000 - 1500

Çavlım Mezarlığı, Şarhöyük kazıları

MÖ 1200-333

8-6. yy arasında Şarhöyük ve Frig vadilerinde Frig yerleşmeleri

MÖ 278-77

Sivrihisar yöresinde Galat boyu Tolistoboglar'ın yerleşimi. Eskişehir'den (Dorylaion) Ballıhisar'a (Pessinus) doğru uzanan yol üzerinde Galat hakimiyeti.

MÖ 4 Nisan 204

Pessinus'taki Ana Tanrıça Kybele'nin meteorik taş şeklindeki idolünün Frigyalı rahiplerce Roma Senatosu'nun isteğiyle Roma'ya götürülüşü.

MÖ 116

Dorylaion, Roma'nın Asya Eyaleti sınırları içine alınır.

Paleolitik Çağ

Neolitik Çağ

Kalkolitik Çağ

İlk Tunç Çağı

Orta Tunç Çağı

Son Tunç Çağı

Demir Çağı

Hellenistik Çağ MÖ333-30

EĞİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

MÖ 10000 - 5500

Demircihöyük, Kalkanlı Höyük, Keçiayırı Höyüklerinde yerleşik hayata geçiş.

MÖ 3200/3000 - 2000

Demircihöyük, Sarıket, Küllüoba, Şarhöyük kazılarında iskan saptanır.

MÖ 1500 - 1200

Şarhöyük'te bulunan mühür baskısı, Hitit kralının oğlu, akrabası veya saray mensubunun burada yönetici oluşunu gösterir.

MÖ 546-333

Pers hakimiyeti. Bölge idari olarak Kapadokya, Paflagonya ve Hellespontos ile birlikte Büyük Frigya Satraplığı'na bağlı.

MÖ 228

Bergama kralı I. Attalos'un hâkimiyeti.. Pessinus bölgede en ünlü ticaret ve din merkezidir.

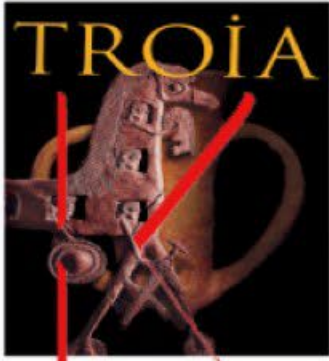

MÖ 184

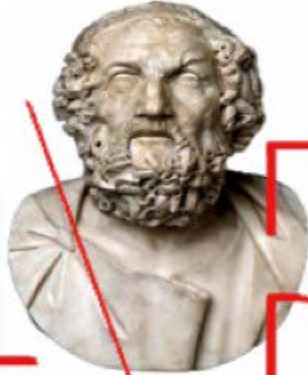
Frigya'nın kuzey kesimindeki topraklar Bitinya Krallığı'ndan alınır ve Bergama Krallığı'na bağlanır. Bu topraklara Frigya Epictetos (Sonradan kazanılmış Frigya) adı verilir. Bu topraklar Şarhöyük, Karahöyük ve Seyitgazi'yi içerir.

KARAKUS

TROIA SAVAŞI
EGE VE DOR GÖÇLERİ
(MÖ 13. yüzyıl sonu -
12. yüzyıl)

KARANLIK ÇAĞ
(MÖ 1200 - 700)

KOLONİZASYON
(MÖ 750 - 550)

ANADOLU'DA
PERSLERİN EGEMENLİĞİ
(MÖ 547 - 334)

BÜYÜK İSKENDER VE
HELLENİSTİK ÇAĞ
(MÖ 334 - 30)

EGİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

MÖ 13. yüzyıl sonlarında meydana gelen Troia Savaşı'ndan sonra tarih sahnesine çıktığı düşünülen "Deniz Kavimleri", önlerine çıkan ülkeleri yakıp yıkarak Mısır'a kadar ulaştılar. Aynı dönemde, Yunanistan'daki Akha merkezleri ve Orta Anadolu'daki Hitit Devleti tarih sahnesinden silindi. Ege dünyası kuzeyden güneye doğru çeşitli göçlere sahne oldu: Aioller, Ionlar ve Dorlar.

Troia Savaşı
(MÖ 1225 - 1200)

Deniz Kavimleri
(MÖ yak. 1200)

Hitit İmparatorluğu'nun
Yıkılışı
(MÖ yak. 1200)

Akhaialıların Çöküşü
(MÖ yak. 1200)

Göçler
(MÖ 12. - 9. yüzyıllar)

Akhaialıların çöküşünden sonra, birkaç yüzyıl boyunca Ege dünyasında büyük bir siyasal güç ve uygarlık görülmedi. Karanlık çağ olarak adlandırılan dönemde anıtsal mimariye ilişkin izler bulunmadığı gibi, yazı da unutuldu.

Ege Dünyasında
İlk Kent-Devletleri
(MÖ 11. - 8. yüzyıllar)

Aiol, Ion ve Dorların
Batı Anadolu'ya Gelişi
(MÖ 10. - 7. yüzyıllar)

Phryg Krallığı
(MÖ 9. - 7. yüzyıllar)

Homeros
(MÖ 8. yüzyıl)

Olimpiyat Oyunlarının
başlaması
(MÖ 776)

Lydia Krallığı
(MÖ 7. - 6. yüzyıllar)

Eskiçağ literatürüne "Büyük Kolonizasyon" olarak geçen kolonizasyon hareketleri, Ege, Marmara, Akdeniz ve Karadeniz kıyılarında çok sayıda koloninin kurulduğu MÖ 750-550 yılları arasına tarihlenen 200 yıllık bir sürecin adıdır.

Büyük Kolonizasyon
Hareketlerinin Başlaması
(MÖ yak. 750)

Kent-Devletlerinde
tiranların egemenliği
(MÖ 670 - 570)

Sikkenin icadı
(MÖ 625 - 600)

İran'da hüküm süren Persler, MÖ 547/46'da Lydia Krallığı'na son vererek, tüm Anadolu'yu ele geçirdiler ve satraplıklara ayırarak Anadolu'ya 200 yıl egemen oldular.

Persler'in Lydia Krallığı'na
son vermesi
(MÖ 547/546)

I. Dareios'un
satraplıkları yeniden
düzenlemesi
(MÖ 522 - 486)

İonia Ayaklanması
(MÖ 500)

Persler'in Miletos'u ele
geçirmesi
(MÖ 494)

Mardonios'un
Trakya seferi
(MÖ 482)

Pers - Yunan
Savaşları
(MÖ 490 - 479)

Delos Deniz Birliği'nin
Kuruluşu
(MÖ 478/477)

Makedon Kralı Büyük İskender'in toğuşlarına başladığı MÖ 334 yılı ile son Hellenistik Krallık olan Ptolemaiosların Actium Savaşı sonrasında tarih sahnesinden silindikleri MÖ 30 yılı arasındaki yaklaşık 300 yıllık dönem Hellenistik Çağ olarak adlandırılır.

Granikos Savaşı
(MÖ 334)

İskender'in Gordion'a
gelişi
(MÖ 333)

Issos Savaşı
(MÖ 333)

Gaugamela Savaşı
(MÖ 331)

İskender'in ölümü
(MÖ 323)

İskender
İmparatorluğu'nun
paylaşımı ve
Hellenistik Krallıkların
kuruluşu
(MÖ 322 - 281)

ANADOLU TUNÇ ÇAĞI

ERAKK
EĞİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

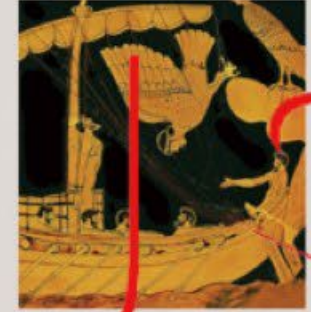
HOMEROS
İLYADA

Çeviri: AZRA ERNAT - A. KADİR

HOMEROS
ODYSSEİA

Çeviri: AZRA ERNAT - A. KADİR

EĞİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

HOMEROS

EĞİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

TROIA

KARAKUS

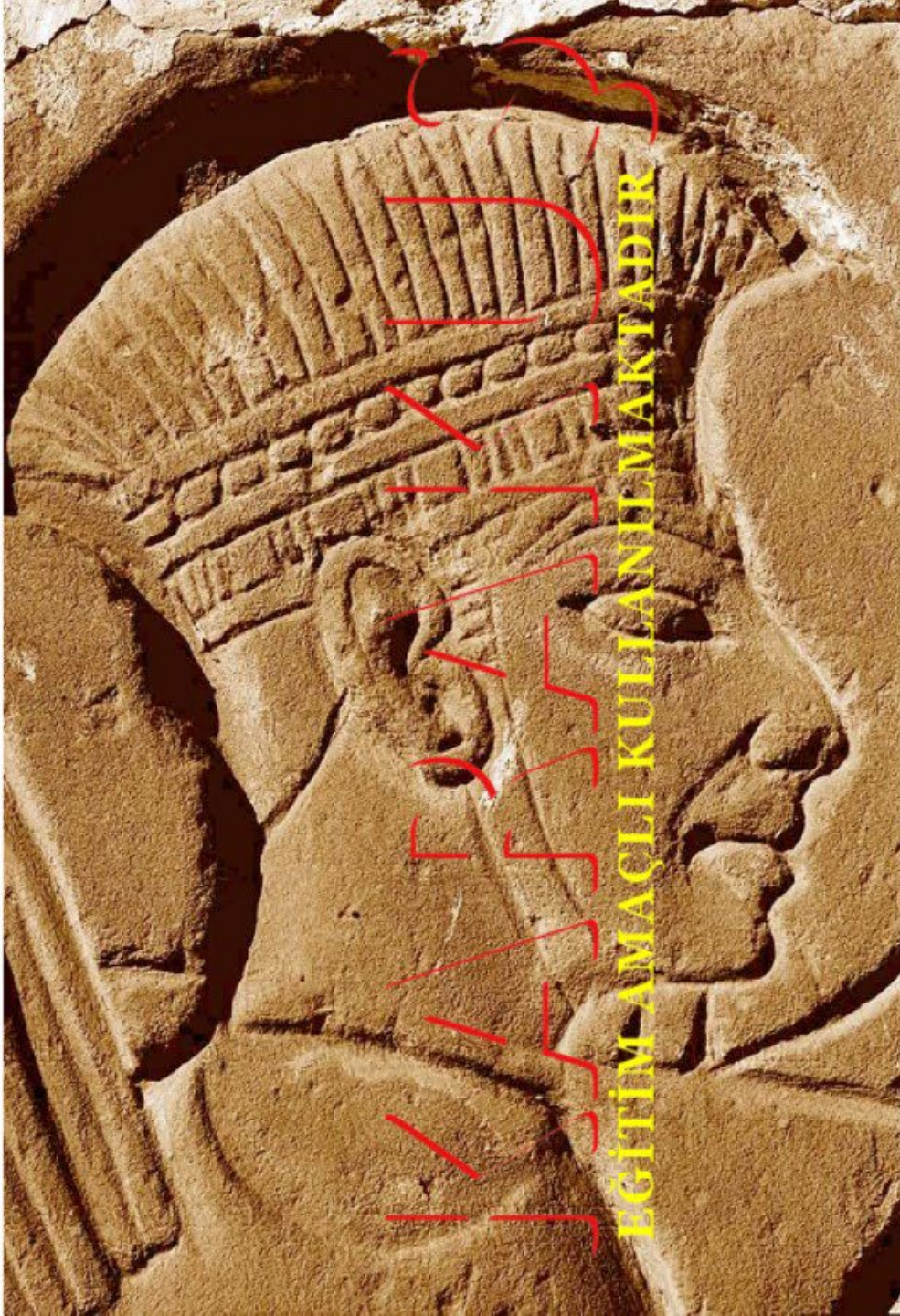
EĞİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

EGİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

DENİZ KAVİMLER GÖÇÜ

MÖ. 1200 yıllarında Anadolu'daki büyük uygarlıkların hepsi bir anda tarih sahnesinden silindi. Batıdan kitlesel bir göç dalgasının Anadolu üzerinden Doğu Akdeniz toprakları üzerinden Mısır sınırlarına dayandığını Mısır duvar yazıtlarından öğreniyoruz.

EĞİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

“

*Hatti ülkelerinden hiçbirisi bunların saldırısına dayanamadı.
Kode, Karkamış, Arzava ve Alaşia tahrip edildi.
Bu insanlar Amurru ülkesinde bir yerde ordugâhlarını kurdular.
Buranın halkını hiç yokmuş gibi mahvettiler.
Bunlar önlerinde bir ateş perdesi bulundurmak suretiyle
Mısır üzerine yürüdüler. (...) Kalpleri inançla doluydu ve
kendi kendilerine hayallerimizi gerçekleştiriyoruz, diyorlardı.*

”

KARAKU
EĞİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

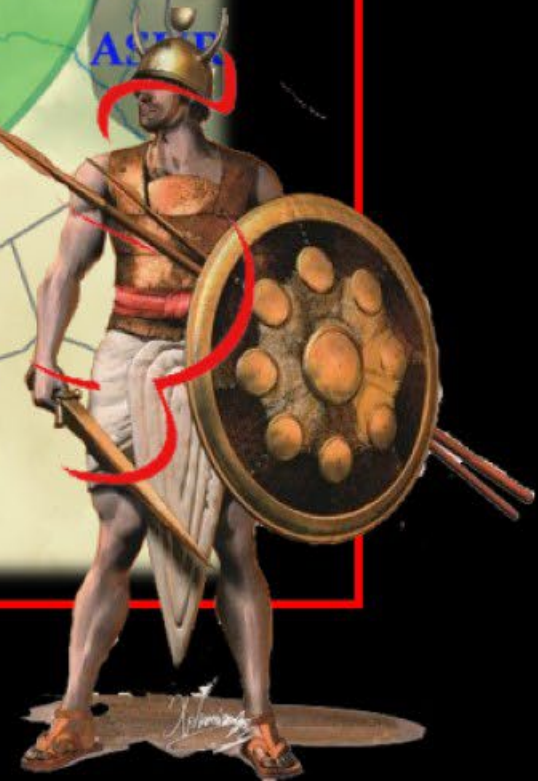
Deniz Kavimleri Göçü M. Ö. 200

- Miken Kültür Bölgesi
- Hitit İmparatorluğu
- Mısır İmparatorluğu
- Asur İmparatorluğu

MERKEZLER

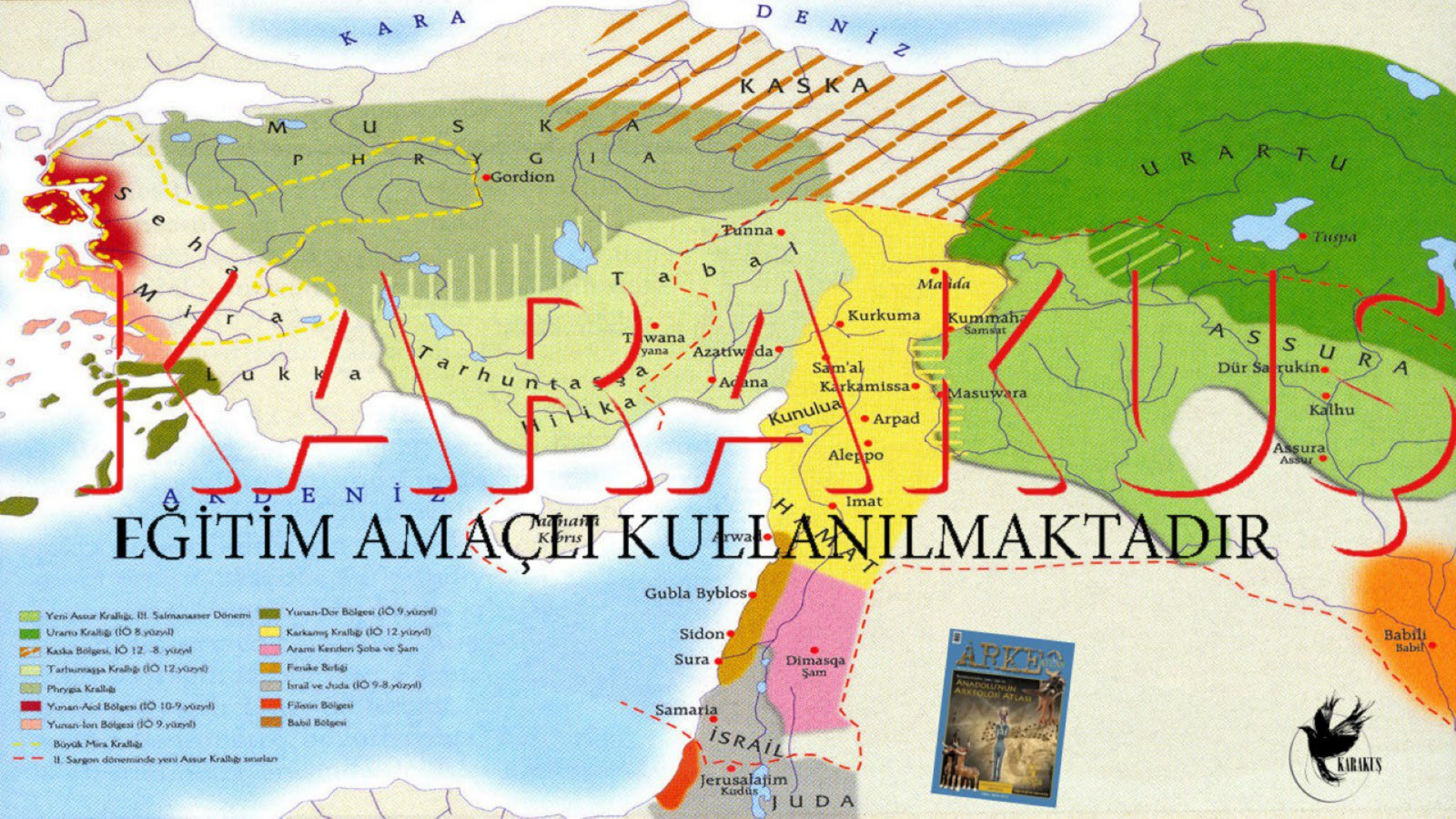
- Başkentler
- Büyük Şehirler
- Çocuk Yolları

EĞİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

KARANLIK AG

EGİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

- Yeni Assur Krallığı, III. Salmanassar Dönemi
- Urartu Krallığı (İÖ 8.yüzyıl)
- Kaska Bölgesi, İÖ 12.-8. yüzyıl
- Tarhuntaşa Krallığı (İÖ 12.yüzyıl)
- Phrygia Krallığı
- Yunan-Aeol Bölgesi (İÖ 10-9.yüzyıl)
- Yunan-Ion Bölgesi (İÖ 9.yüzyıl)
- Büyük Mısır Krallığı
- II. Sargon döneminde yeni Assur Krallığı sınırları
- Yunan-Dor Bölgesi (İÖ 9.yüzyıl)
- Karkamış Krallığı (İÖ 12.yüzyıl)
- Arami Kenderi Şoba ve Şam
- Fenike Bölgesi
- İsrail ve Judea (İÖ 9-8.yüzyıl)
- Filistin Bölgesi
- Babil Bölgesi

ANADOLU'DA KITA YUNANİSTAN HALKLARININ KOLONİZASYONU

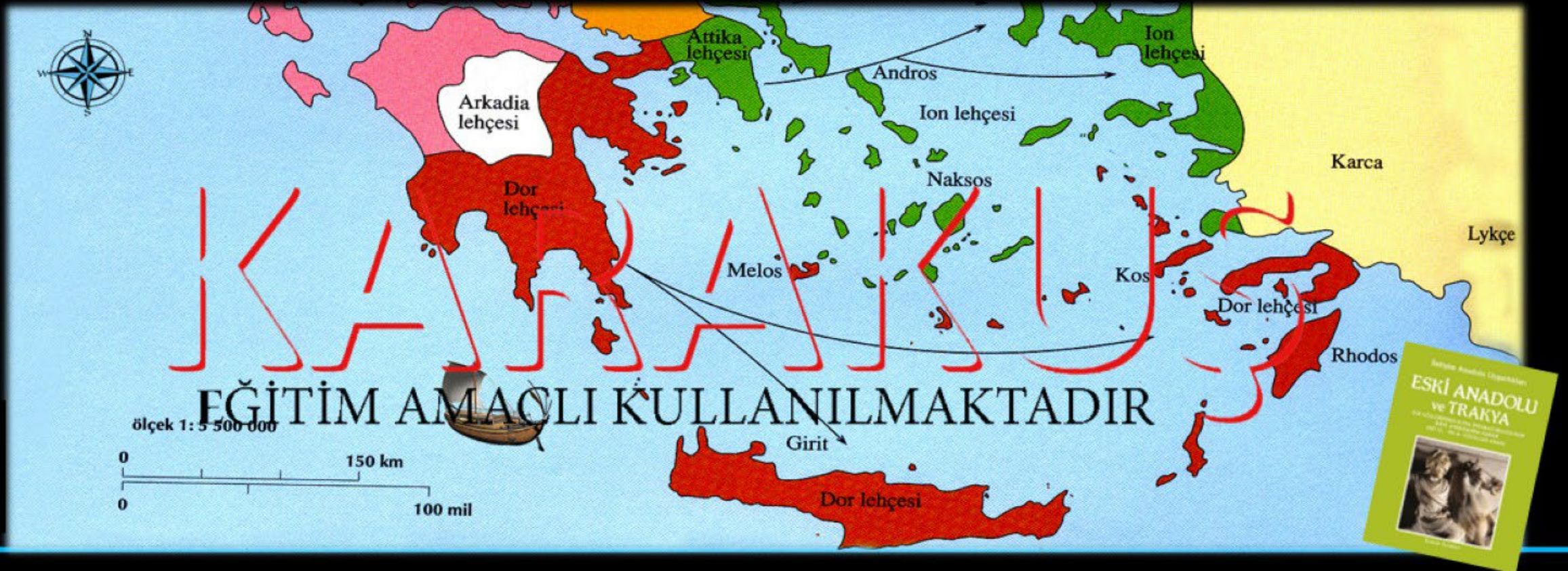

M. Ö. 2. binyılında Yunan anakarasında Anadolu ve Yunanistan coğrafyasını etkileyen olaylar olur; Doğu Avrupa'dan (Kuzey Karadeniz) Akha (Akhaioi) adı verilen topluluklar güneye doğru iner. Kuzeyden gelen bu nüfus hareketliliği yaklaşık 300 yıl (İ.Ö. 2000 – 1700) ve ağır ağır sürmüştür. Bu uzun dönem içinde ilk Akhalar, sonrasında İonlar ve Dorlar bölgeye akın akın geldiler. Yunanistan karasında yaşayan yerli halk Pelasglar bu topluluk karşısında dayanamadılar. Ve bundan sonra bölge gelen göçmenlerin adıyla yani Akhaia olarak anılmaya başlar.

KARAKUŞ
EĞİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

2. Bin yılın sonlarında Dor göçleri sonucunda güney Yunanistan halkları yer değiştirmek zorunda kaldı. Tesalya bölgesindeki Aioller adalar (Lesbos) üzerinden kuzey Ege kıyılarına yerleştiler (Aiolis). Güneydoğu Yunanistan'daki İonlar da İzmir ve çevresine yerleşerek bölgeye adlarını (İonia) verdiler. Orta Yunanistan bölgesine yerleşen Dorlar zamanla güneye Peloponnes bölgesine doğru kaydılar. Dorların bir bölümü de adalar üzerinden (Girit, Rodos ve Kos) Anadolu'ya Bodrum ve çevresine yerleştiler.

Akhaios'un torunu Arkhandros ya da Pelops komutasında Thessalia'dan çıkan bir Akha topluluğu, Boiotia birliği ile birlikte Argolis'i ve Lakonia'yı ele geçirmiş ve Dorlar tarafından sürülene kadar kalmışlardır. Daha sonra, Orestes'in oğullarından birinin önderliğinde Peloponnesos'un kuzey kıyısına gitmişler ve orada oturan İonları topraklarından atarak ve bölgenin adını da Akhaia olarak değiştirmişlerdir.

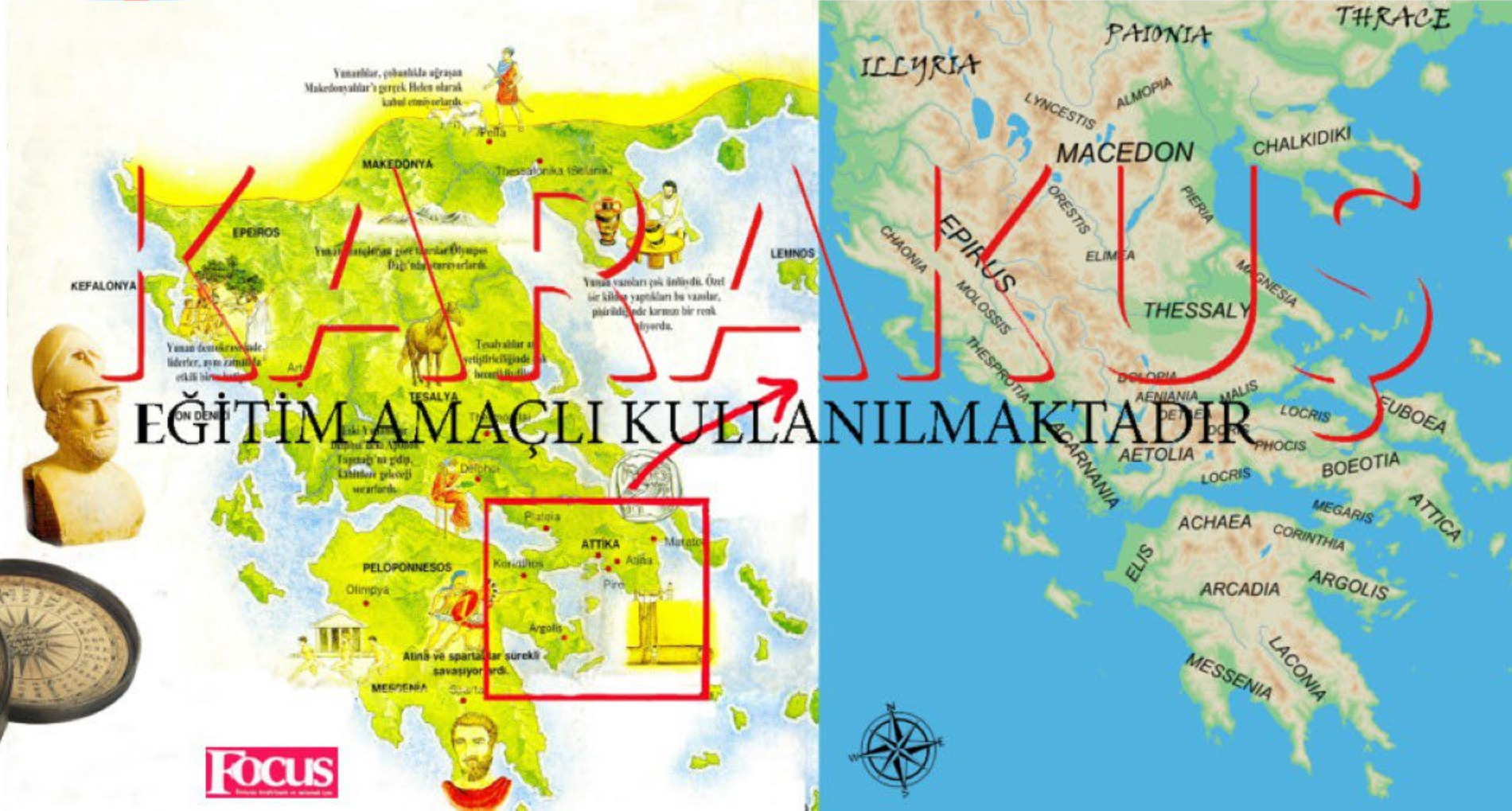
[BOYANA; 2011: 19-38]

EGİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

onialılar önce kuzey Mora'da, Megaris'te ve Attika'da yaşamaktaydılar.
Dorların güneye inmeleri ile hareketlenen bölgede
Dorlar ve Akhalar İon bölgesine girerler;
bölgeyi boşaltan İonlar önce doğudaki Euboea bölgesine göçerler,
sonrasında Kiklat adalarına, Samos ve Sakız adalarına yerleşirler.
İzmir ve çevresine dağılarak bölgeye ve denize adlarını verirler.

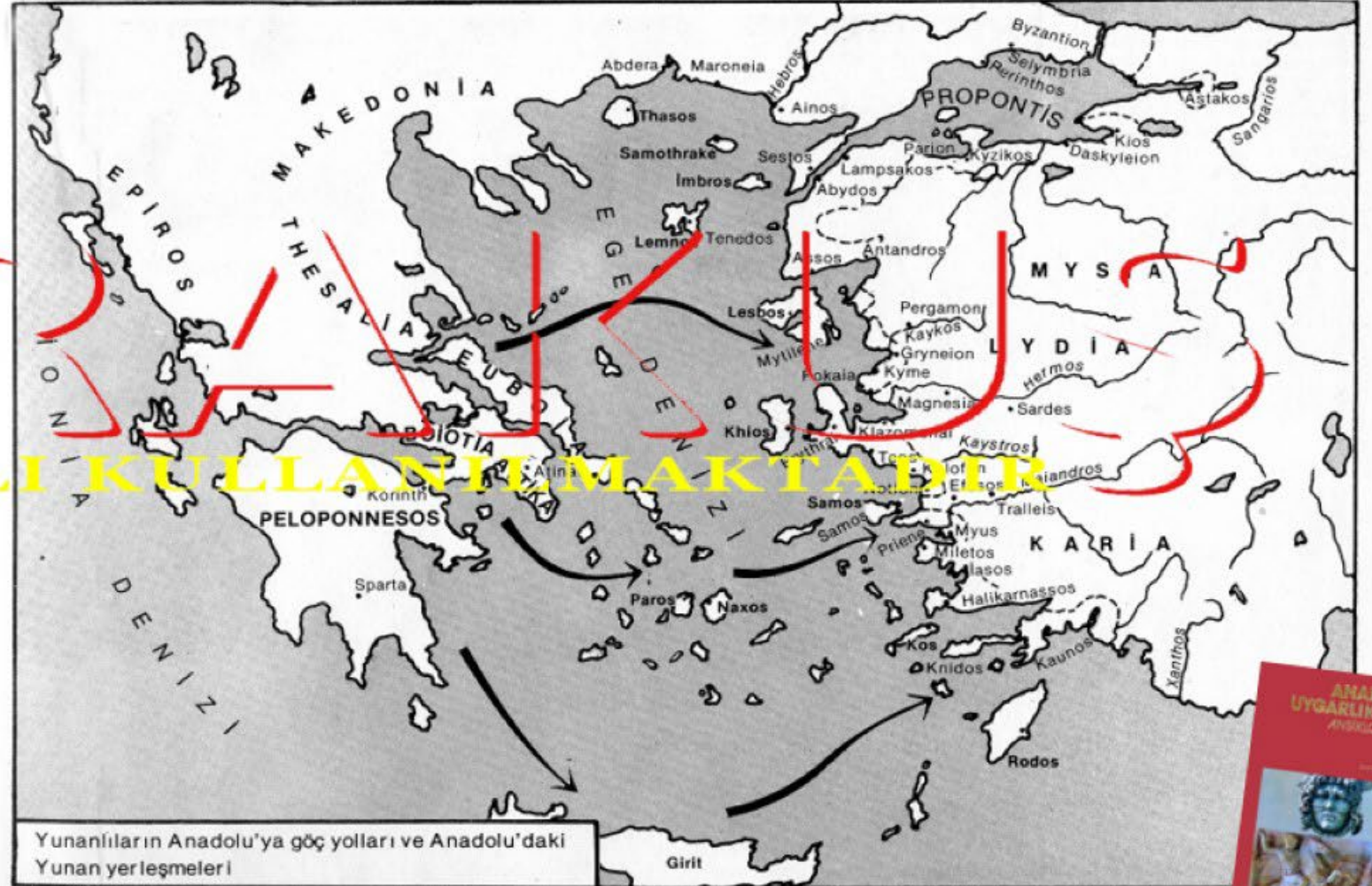

Orta Yunanistan bölgesinde Tessalya ve Boeotians bölgelerinde yaşayan Aiolianlar,
(Yunanca 'hızlı hareket eden' anlamına gelmekteydi.)

Dorların bölgeye girmesi sonucu Aiolianlar da doğuya doğru göç ederek
Midilli ve Tenedos adasına geçtiler, Anadolu'da Kuzeybatı ege kıyılarına yerleştiler.

EĞİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTA DİR

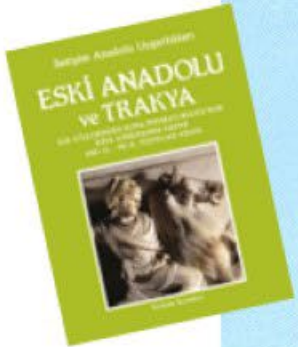
KARAKUS

EĞİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

ölçek 1: 5 500 000

0 150 km
0 100 mil

Bir kavmin ya da kent halkının tarımsal ya da ticari faaliyetlerde bulunmak için kendi sınırları dışında elverişli topraklarda üsler kurup, orayı yurt edinme sürecine kolonizasyon denir. (TEKİN; 2003: 50)

EĞİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

TRAKYA

Bisanthe

Perinthos

Selymbria

Byzantion

Khalkedon

PROPONTIS

Parion

Priapos

Sestos

Lampsakos

Abydos

Elaïos

Kyzikos

Miletopolis

Kios

Astakos

BITHYNIA

TRÖAS

MYSIA

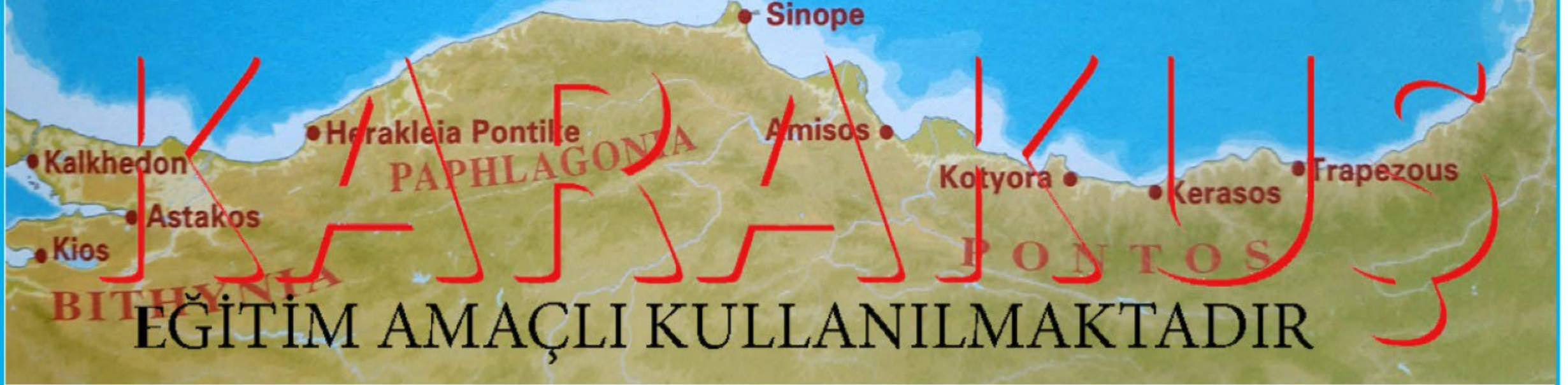
AIOLIS

EĞİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

KARAKIS

PONTOS EUKSEINOS
(KARADENİZ)

Y

ukarıda anlatılan Yunanistan karasında oluşan göçler sonucu halkların yeni yurt kurmaları, bir kolonizasyon olarak kabul edilse de esas olarak 750 - 550 İ.Ö. yılları arasına tarihlenen ve Ege, Marmara, Akdeniz ve Karadeniz'e yayılan kolonizasyon '*Büyük Kolonizasyon Dönemi*' olarak eskiçağ literatürüne geçmiştir.

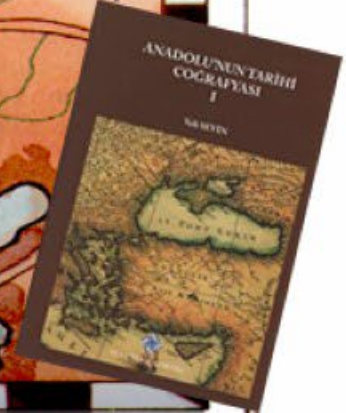
Yunanlılar çeşitli toprak ürünlerinin (Yağ, Şarap, Orman ürünleri vb.) yanı sıra ürettikleri eşyaları da (Seramik) geniş bir bölgeye pazarlamaya başladılar. Gidilen yerlerden de fildişi, altın, çeşitli eşyalar ve köleler getirmişlerdir.

KÜÇÜK ASIA

EGİTİM AMAÇLI KULLANILMAKTADIR

KAYNAKÇA ve OKUMA LİSTESİ

- ★ Sevin, Veli; 2001: Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası. TTKY. Ankara.
- ★ Kollektif; 1988: Anadolu Uygarlıkları Ansiklopedisi. Görsel Yayınları . İstanbul.
- ★ Boyana, Hülya (1988) "İonyalılar ve İonya'daki Kabile Teşkilatlamaları" . Tarih İncelemeleri Dergisi. Cilt 26 S. 1 Temmuz. İstanbul: 35 – 49.
- ★ Oğuz Tekin (2003) Eski Yunan Tarihi. İletişim Yayınları. İstanbul.
- ★ İsmail Gezgın (2007) Arkaik ve Klasik Dönemde Anadolu. Detay Yayıncılık. Ankara.
- ★ Oğuz Tekin (2007) Eski Anadolu ve Trakya. İletişim Yayınları. İstanbul.
- ★ Peter Levi (1987) Eski Yunan. İletişim Yayınları. İstanbul. Çeviri: Neşe Erdilek.
- ★ Arif Müfid Mansel (1988) Ege ve Yunan Tarihi. TTKY. Ankara.
- ★ Focus Dergisi.

İsmail KARAKUŞ
karakus@ankara.edu.tr

